

Meetnet nachtvlinders

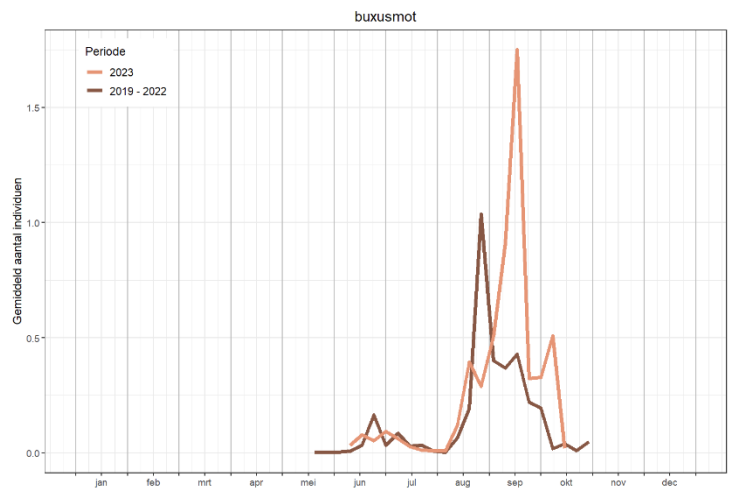
Nieuwsbrief oktober 2023

Beste nachtvlindertellers,

Oktober ligt inmiddels weer achter ons en we maken ons langzaam op voor de winter. Ook de nachtvlinders maken zich op voor de winter, en we zien dan ook dat er rond deze tijd van het jaar nog maar enkele soorten als imago actief zijn. Dit betekent echter niet dat het nachtvlinderseizoen over is: integendeel. Juist nu vliegen er hoge aantallen! Neem bijvoorbeeld de kromzitter, grote wintervlinder en najaarsspanner die op dit moment actief zijn. Ook de kleine wintervlinder begint langzaam weer aan zijn vliegperiode. In het bos kwamen wij zelf afgelopen week nog op gemiddeld zo'n 20-25 exemplaren per LedEmmer. Nog maar even wachten met het opruimen van je nachtvlinderspullen dus. Of nog beter: ruim ze helemaal niet op en tel ook gewoon lekker in de winter door! 😊

Top-10 oktober 2023

De afgelopen maand oktober is er op flink wat meetpunten nog doorgeteld. In onderstaande tabel 1 is de Top-10 waargenomen soorten te zien van deze maand, gerangschikt op het aantal exemplaren van hoog naar laag. Zo is te zien dat de buxusmot met stip op nummer 1 staat. Deze soort had dit jaar weer een piek, en er werden ook veel zwervende beesten in natuurgebieden aangetroffen (zie ook figuur 1). Verder staan er enkele typische oktober-soorten in de Top-10 zoals de herfst-rietboorder en de zwartstipvlinder.

Figuur 1: De buxusmot had dit jaar weer een piek, gezien de resultaten uit het meetnet in vergelijking met het gemiddelde van 2019-2022.

Tabel 1: De Top-10 van oktober 2023 uit het meetnet nachtvlinders

soort	wetenschappelijke naam	groep	aantal ex	aantal locaties
buxusmot	<i>Cydalima perspectalis</i>	micro	1051	132
herfst-rietboorder	<i>Rhizedra lutosa</i>	macro	481	96
huismoeder	<i>Noctua pronuba</i>	macro	388	125
volgeling	<i>Noctua comes</i>	macro	245	86
bosbesuil	<i>Conistra vaccinii</i>	macro	240	69
zwartstipvlinder	<i>Agrochola lota</i>	macro	211	51
grote wintervlinder	<i>Erannis defoliaria</i>	macro	194	50
maansikkeluil	<i>Agrochola lunosa</i>	macro	188	63
variabele herfstuil	<i>Agrochola lychnidis</i>	macro	179	23
oranje kruidenmot	<i>Udea ferrugalis</i>	micro	152	29

Bijzondere vangsten in oktober

Afgelopen maand werden er ook weer de nodige zeldzaamheden gevangen. Zo werden er drie **cipresspanners** (*Thera cupressata*) ingevoerd. Daarnaast waren er ook twee waarnemingen van de **florida-uil** (*Spodoptera exigua*), een zeldzame trekvlinder. De fraaie **diana-uil** (*Griposia aprilina*) werd 32 keer ingevoerd, op 12 verschillende meetpunten. Ook werden er afgelopen maand nog 34 **katoendaguijen** (*Helicoverpa armigera*) gezien. Ook waren er drie waarnemingen van de **zwarte witvleugeluil** (*Aporophyla nigra*). Een bijzondere waarneming was die van twee **zuidelijke koperuilen** (*Thysanoplusia orichalcea*) op één meetlocatie (zie figuur 2). Deze zeldzame trekvlinder werd in vergelijking met voorgaande jaren opvallend veel gezien dit jaar. Bij de micro's waren er twee waarnemingen van de **bleke esdoornstelmtot** (*Caloptilia honoratella*). De **satijnlichtmot** (*Palpita vitrealis*), een schaarse trekvlinder, werd uiteindelijk nog 12 keer ingevoerd afgelopen maand.

Figuur 2: Arjo en Nelleke van Dijk vingen in de nacht van 9 op 10 oktober twee zuidelijke koperuilen op hun meetpunt.

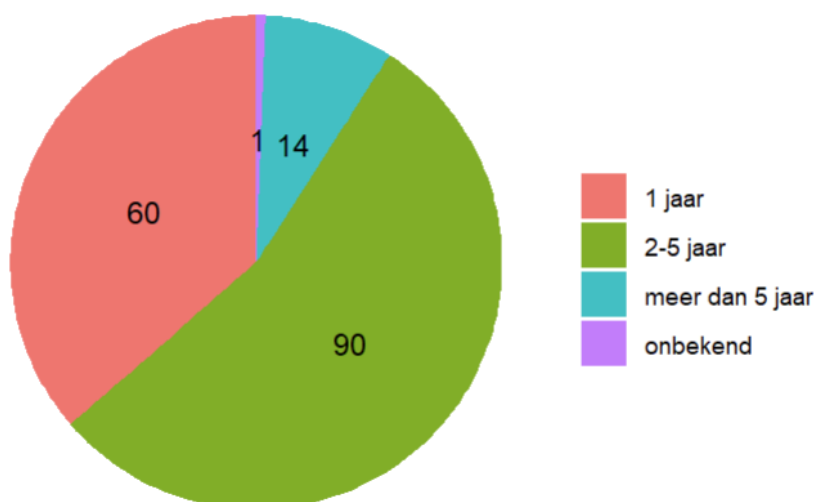
Resultaten enquête

Dank aan alle 165 personen die de enquête hebben ingevoerd. Dit is veel meer dan we vooraf hadden verwacht, het is ruim een kwart van de totaal 656 deelnemers die in 2023 hun tellingen hebben doorgegeven. Naast de meerkeuze vragen hebben jullie veel interessante informatie toegevoegd en suggesties voor ons. Hartelijk dank daarvoor! In de aankomende weken zullen wij op enkele specifieke vragen die bij ons binnen zijn gekomen, nog persoonlijk reageren- als er tenminste een mailadres is doorgegeven.

We hebben deze enquête opgesteld om te peilen wat er bij jullie leeft en waar eventueel nog verbeteringen te halen zijn. Daarnaast leefden er ook bij ons nog enkele vragen, waar we vanuit ons perspectief niet goed antwoord op konden krijgen. Hieronder zien jullie de resultaten van de gesloten vragen binnen de enquête .

Hoelang

Het hoofddoel van het meetnet is om meerjarige trends van nachtvinders te verzamelen, Hiervoor is het van belang dat een meetpunt ook meerdere jaren geteld wordt, zodat we verschillen per jaar kunnen zien.

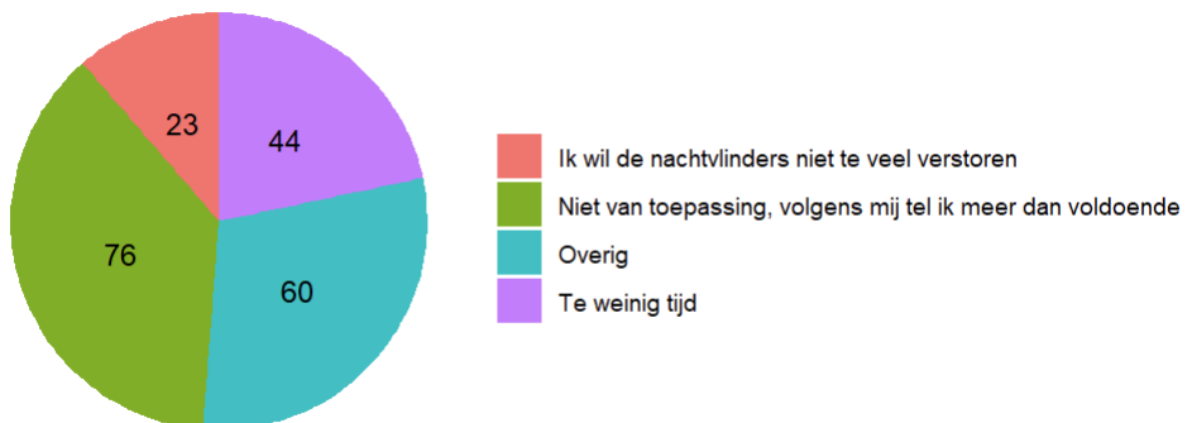
Motivatie

Onder 'overige' zien we onder andere nog terug dat mensen graag hun kennis willen uitbreiden, gewoon nuttig bezig willen zijn en willen helpen aan de wetenschap.

Vaker tellen

We vragen om minimaal eens de twee weken te tellen. Dit is nodig om een goed beeld te krijgen van de aantallen exemplaren per soort. Deze verschillen namelijk erg. De nadruk ligt ook op het minimaal aantal keer tellen, want, als je de tijd hebt, zou 1 keer per week nog mooier zijn. Kijk hierbij vooral wat jezelf uitkomt zodat het ook leuk blijft. We kijken namelijk bij de analyses per soort of en hoe vaak er in de vliegtijd is geteld. Als dit drie keer was dan wordt je data meegenomen voor deze soort voor dit jaar. Was je bijvoorbeeld in februari niet in de gelegenheid om te tellen, dan heb je waarschijnlijk de vliegpiek van de kleine voorjaarsspanner gemist, en dan weten we uiteraard niet hoeveel exemplaren er bij jou vlogen, en telt jouw telling voor dit jaar voor deze soort niet mee. Daarom is het van belang om jaarrond te blijven tellen, ook als er relatief weinig vlinders vliegen. Er is echter ook een maximum aantal keren dat wij aanraden om te tellen, en dat is niet vaker dan eens in de twee nachten. Dan hebben de vlinders de andere nacht de gelegenheid om zich voort te planten en te eten (en dan hopen we dat ook al het andere omgevingslicht mee valt 😊).

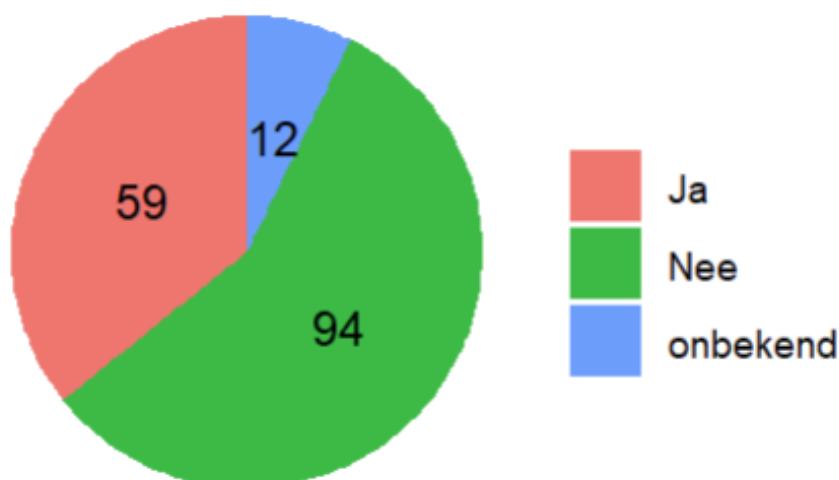
Waarom niet in natuurgebieden

Om een goed beeld te krijgen van de Nederlandse nachtvlinderstand is het van belang dat er ook overal in Nederland wordt geteld. Nu zien we dat de meeste telpunten in het agrarisch en stedelijk gebied liggen. Dit is opvallend om te zien, want bij de meeste andere meetnetten liggen deze juist in natuurgebieden. Daarom is het ook van belang om voldoende meetpunten in de verschillende natuurtypen te hebben, zodat we ook de vaak zeldzamere soorten die daar voorkomen kunnen volgen, maar ook een beter beeld krijgen hoe de nachtvlinderfauna het in de verschillende habitats doet.

Andere soortgroepen

Zoals jullie merken komen er niet enkel (micro en macro) nachtvlinders in de val terecht, maar ook veel andere soortgroepen. We willen jullie niet teveel vragen, maar daarom waren we wel benieuwd of jullie eventueel ook andere soortgroepen zouden willen tellen. De meerderheid geeft aan dit niet te willen, maar toch geven oom 59 mensen aan dit wel te willen. Dit zijn bijvoorbeeld de soortgroepen schietmotten, spinnen en eendagsvliegen, maar dit kunnen bijvoorbeeld ook meikevers, hoornaars en wespen zijn. Aankomende tijd gaan we kijken wat de mogelijkheden zijn om optioneel, net zoals bij de microvlinders, ook andere groepen te tellen.

Contact

Landelijk Meetnet Nachtvinders
Rik Wever, José Kok en Jurriën van Deijk
Tel.: 0317 467346
meetnet@vlinderstichting.nl

Deze nieuwsbrief wordt via e-mail verstuurd aan alle tellers van het Landelijk Meetnet Nachtvinders. Mocht je geen prijs stellen op de nieuwsbrief, dan kan je de verzending stoppen door op [meetnet.vlinderstichting.nl](mailto:meetnet@vlinderstichting.nl) bij Instellingen de optie 'Nieuwsbrief ontvangen' uit te zetten.

In het nieuws:

[Veel nachtvinders uit het zuiden](#)

[Ook de herfst is vlindertijd](#)

[Witvleugeluilen in Nederland – een soort minder](#)